

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра психології та соціально-гуманітарних наук

Затверджую:
Заступник директора з
навчально-методичної та
виховної роботи

к.е.н., доц. Парфенюк С. І.
(ПІБ)
30.08.2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри соціально-
гуманітарних і фундаментальних дисциплін
(назва кафедри)

Протокол № 01/24/25 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)
к.психол.н. Компанович М. С.
(ПІБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова професійного спрямування

спеціальності: 081 «Право»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього ступеня: перший (бакалаврський)
(назва освітнього ступеня)

освітньої програми: Право
(назва освітньої програми)

спеціалізації:
(назва спеціалізації)

Львів 2024

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Полторацька Алла Яківна, к.філол.н.,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Викладач:

Полторацька Алла Яківна, к.філол.н.,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
психології та соціально-гуманітарних наук
Протокол від 29.08.2024 р. № 01/24/25

Завідувач кафедри _____ М. С. Компанович
(підпис)

Силабус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
«Право»
(назва освітньої програми)

30.08.2024 р.
Керівник (гарант) освітньої програми _____ В. Г. Яворська
(підпис)

Силабус перевірено

30.08.2024 р.

Заступник директора з

навчально-методичної та виховної роботи _____ Є. І. Парфенюк
(підпис)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Українська мова професійного спрямування
Шифр та назва спеціальності	081 Право
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредита/ 90 год Лекції: 26 Семінарські заняття: 26 Самостійна робота студентів: 38
Терміни вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://surl.li/khlmbr

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Полторацька Алла Яківна
	кандидат філологічних наук
	доцент
	Доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук
Дисципліни, які викладає НПП	Українська мова професійного спрямування
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6941-6907 Google scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=jtr5sAkAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-psykholohiyi/osobovyy-sklad/kfiloln-dotsentka-kafedry-psykholohiyi-ta-sotsialno-humanitarnykh-nauk-poltoratska-alla-yakivna/

Анотація курсу. Дисципліна «Українська мова професійного спрямування» є однією з базових для формування професійної компетенції студентів, оскільки мова виступає одним з основних інструментів професійної діяльності сучасного фахівця. Сьогодні висококваліфікований фахівець будь-якої галузі повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми, висловлюватися точно, логічно й виразно, досконало володіти фаховою термінологією, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної

мови, свідомого ставлення до повсякденної мовної практики. Засвоєні знання та уміння з дисципліни «Українська мова професійного спрямування» є основою для ефективного сприйняття відомостей з інших галузей знань, розвитку абстрактного мислення, реалізації творчого потенціалу майбутніх фахівців

Предметом вивчення курсу є сучасна українська літературна мова професійної сфери.

Мета курсу: формування комунікативної компетенції студентів, вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового та розмовного стилів української мови, що забезпечують професійне спілкування на належному мовному рівні.

Завдання: Сформувати вміння щодо написання, складання та перекладу професійних текстів. Сформувати навички мовного оформлення ділових паперів. Досконало володіти нормами сучасної української орфоєпії, граматики, орфографії, лексики, стилістики і правилами мовного етикету у межах професійного спілкування на рівні знань і вмінь.

Постреквізити навчальної дисципліни. «Логіка», «Академічні студії».

Програмні компетентності:

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
Загальні:	
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми

Програмні результати навчання:

РН10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН11. Мати базові навички риторики.

РН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

Зміст навчальної дисципліни.

	Теми	лекції	Семінарські заняття
Модуль 1			
1.1.	Система функціональних стилів сучасної української літературної мови	4	4
1.2.	Орфоєпічні й акцентологічні норми української літературної мови у професійному спілкуванні	2	2
1.3.	Лексичні норми української літературної мови у професійному спілкуванні	2	2
1.4.	Вживання слів іншомовного походження у фаховій літературі	2	2

Модуль 2			
1.9.	Словотвірні норми як основа мовної стабільності та мовного розвитку	6	6
1.10.	Синтаксичні норми української літературної мови у професійному спілкуванні	4	4
1.11.	Складання документів. Аналіз документації, пов'язаної з професійною діяльністю людини	6	6
		26	26
Всього: 90 год			
Форма контролю: екзамен			

Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є *лекції, практичні заняття*.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути Вашу увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання як:

Технічне й програмне забезпечення / обладнання – мультимедійний проєктор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ студентів до Інтернету.

Форми та методи контролю.

Іспит. Студенти готують теоретичні та практичні завдання. Тематика завдань має відображати проблематику та знання дисципліни.

Екзамен оцінюється у 100 балів, на який виноситься весь обсяг навчальної дисципліни та розподіляються між кількістю питань.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА за рік по дисципліні = це середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) за 1-й семестр та результатами підсумкового контролю (екзамену) (РПК).

Обраховується по формулі:

$(\text{РПД 1 семестр} + \text{РПК}) : 2 = \text{загальна оцінка}$.

Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Вид діяльності студента		Модуль I	Модуль II

		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	8	8
Відвідування практичних занять	1	5	5	8	8
Робота на практичному занятті	10	5	50	8	80
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	90	-	126
Максимальна кількість балів:	216				
216:100=2,16. Студент набрав X балів; Розрахунок: X: 2,16 = загальна кількість балів.					

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 10 балів.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 5 балів.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає 10 тестових завдань, 2 теоретичних питання. Оцінюється 25 балів.

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум **5 балів** (0,5 балів за 1 правильну відповідь); теоретичні питання – 10 балів кожне.

Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль (екзамен):

1. Анотування і реферування наукових текстів.
2. Види публічного мовлення.
3. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні закони спілкування.
4. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до бланків документів.
5. Виступ. Техніка і тактика аргументування. Психологічні прийоми впливу на партнера.
6. Гендерні аспекти спілкування.
7. Державна мова - мова професійного спілкування.
8. Дискусія, полеміка, диспут як різновид суперечки.
9. Дискусія. «Мозковий штурм» як евристична форма, що активізує креативний потенціал співрозмовників під час колективного обговорення проблеми. Технології проведення «мозкового штурму».
10. Довідково-інформаційні документи.
11. Документація з кадрово-контрактних питань.
12. Етикет службового листування.
13. Етикет телефонної розмови.
14. Засоби забезпечення статусу престижу української мови: історичний досвід.

15. Збори як форма прийняття колективного рішення. Нарада.
16. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Функції та види бесід. Співбесіда з роботодавцем.
17. Історія і сучасні проблеми української термінології.
18. Калькування елементів близькоспоріднених мов. Переклад термінів.
19. Класифікація документів.
20. Кодифікація і стандартизація термінів.
21. Комунікативне призначення мови в професійній сфері.
22. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.
23. Комунікативні ознаки культури мови. Типологія мовних норм.
24. Мистецтво аргументації. Мовні засоби переконування.
25. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора.
26. Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
27. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Державна мова в Україні.
28. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації.
29. Мовні засоби переконування.
30. Наради, збори, перемовини, дискусії як форми колективного обговорення.
31. Наукова комунікація як складова фахової діяльності.
32. Науковий етикет. Наукова дискусія та її правила.
33. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів.
34. Невербальні компоненти спілкування. Слухання і його роль у комунікації.
35. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт. Рецензія, відгук.
36. Основні ознаки функціональних стилів.
37. Основні правила бібліографічного опису, оформлювання покликань.
38. Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Жанри наукових досліджень.
39. Особливості нейролінгвістичного програмування.
40. Особливості текстів кадрово-контрактних документів.
41. Оформлювання результатів наукової діяльності.
42. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа.
43. Парадигма мовних формул. Вибір мовних одиниць у мовленні.
44. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці.
45. Поняття ділового спілкування. Стили та моделі ділового спілкування.
46. Поняття комунікації, типи комунікацій, перешкоди та бар'єри комунікації.
47. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови.
48. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію.
49. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
50. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.
51. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання.
52. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату.
53. Словники у професійному мовленні. Типи словників.
54. Соціопсихолінгвістичний аспект культури мови.
55. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.
56. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.
57. Сутність спілкування. Спілкування і комунікація. Функції спілкування.
58. Сучасні технології паблік рілейшнз.
59. Текст як форма реалізації професійної діяльності.
60. Тенденції розвитку української мови на сучасному етапі.
61. Тендерні аспекти спілкування. Стратегії мовленнєвого спілкування.
62. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія.
63. Труднощі української словозміни та словопоседнання.
64. Українська термінологія в професійному спілкуванні.
65. Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування.

Шкала оцінювання успішності студента за результатами підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Курс «Українська мова професійного спрямування» (для бакалаврів) передбачає:

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.

- Дотримання академічної доброчесності (Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента – відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату).

- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

- Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, які проводяться у Львівському інституті ПрАТ ВНЗ МАУП, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів). Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення змістовного модуля проводиться модульна контрольна робота. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Рекомендовані джерела (література):

Основна:

1. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. : навч. посіб. Луцьк, 2022. 192 с.
2. Грищенко О. В. Практикум із сучасної української мови : навч. посіб. Миколаїв : Іліон, 2020. 102 с.

3. Лисак В. М. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посіб. Львів : Львів. торг.-екон. ун-т, 2020. 328 с.
4. Мамич М. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч.-метод. посіб. 2-е вид., доп. та переробл. Одеса : Фенікс, 2020. 164 с.

Додаткова:

5. Дика Л. Є. Формування мовної компетентності у здобувачів освіти на уроках української мови. Суспільні трансформації і безпека: людина, держава, соціум : матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 04 січ. 2024 р.). Львів : Львів. ін-т ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. С. 30-35.
6. Дика Л. Є., Щербовських М. В. Вплив мовного середовища на соціалізацію та мовленнєвий розвиток. Суспільні трансформації: людина, держава, соціум : матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (08 черв. 2023 р.). Львів : Львів. ін-т ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2023. С. 66-71.
7. Клак О. С. Практикум з української мови за професійним спрямуванням : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 152 с.
8. Культура мовлення : навч. посіб. / І. В. Гарбар, А. І. Гарбар. Миколаїв : НУК, 2023. 228 с.
9. Орфоепія / О. С. Іщенко ; редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. 944 с.
10. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
11. Пославська Н. М., Тишківська Н. Я. Синтаксис простого речення : навч.-метод. рек. до курсу. Івано-Франківськ, 2020.
12. Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи : *матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф.* (Київ, 25 листоп. 2020 р.) / редкол. : В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 184 с.
13. Alla Poltoratska, Olena Garmash, Iryna Marchenko, Olena Garmatiuk, Volodymyr Stefinin. Analysis of the Impact of Digital Communication Tools on Organizational Culture and Communication Effectiveness Within Enterprises[J], Archives Des Sciences, Volume 74 , Issue 6, 2024. DOI: <https://doi.org/10.62227/as/74610>.
14. N. Myronova, A. Poltoratska, S. Romanchuk, S. Bernatska, D. Boklakh. Linguo-cognitive analysis of a literary text: linguistic means of expression of concepts and images. *Conhecimento & Diversidade* 15 (40), 304-321 2023.

Інформаційні ресурси:

1. Безкоштовний онлайн-курс «Українська за 27 уроків» на платформі Prometheus <http://lviv1256.com/lists/na-prometheus-vidkryly-reiestratsiiu-na-bezkoshtovnyy-onlayn-kursukrains-ka-za-27-urokiv/>
2. LanguageTool <https://languagetool.org/uk/>
3. Міністерство освіти і науки України. Наука. URL : <http://mon.gov.ua/activity/nauka/>
4. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України <https://www.inmo.org.ua/>
5. Асоціація українських редакторів <https://www.uaredactor.com.ua/>
6. Національна платформа з вивчення української мови Міністерства культури та інформаційної політики України <https://speakukraine.net/>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Українська мова професійного спрямування»

Разом: 90 год., 26 год. – лекції, 26 год. – практичні заняття, самостійна робота – 38 год.

Кількість балів за семестр	216 балів						
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II		
Назва модуля	Культура слова і ділове мовлення (90)				Морфологія і синтаксис ділових текстів (126)		
Лекції	1-2 (2 бали)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6, 7, 8 (3 бали)	9-10 (2 бали)	11, 12, 13 (3 бали)
Теми лекцій	Система функціональних стилів сучасної української літературної мови	Орфоепічні й акцентологічні норми української літературної мови у професійному спілкуванні	Лексичні норми української літературної мови у професійному спілкуванні	Вживання слів іншомовного походження у фаховій літературі	Словотвірні норми як основа мовної стабільності та мовного розвитку	Синтаксичні норми української літературної мови у професійному спілкуванні	Складання документів. Аналіз документації, пов'язаної з професійною діяльністю людини
Семінарські заняття	1-2 (20+2 бали)	3 (10+1 бали)	4 (10+1 бал)	5 (10+1 бал)	6, 7, 8 (30+3 бали)	9-10 (20+2 бали)	11, 12, 13 (30+3 бали)
Теми семінарських занять	Система функціональних стилів сучасної української літературної мови	Орфоепічні й акцентологічні норми української літературної мови	Лексичні норми української літературної мови.	Вживання слів іншомовного походження	Словотвірні норми як основа мовної стабільності та мовного розвитку.	Синтаксичні норми української літературної мови у професійному спілкуванні	Складання документів. Аналіз документації пов'язаної з професійною діяльністю людини
Самостійна робота	1 (5 балів)				2 (5 балів)		
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)				модульна контрольна робота №2 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 2,16						